

ШАХМАТНА МИСЪЛ

8

1959

Студентският отбор — световен първенец
отляво на дясно: отпред — треньорът мс Р. Бобеков, км Ил. Димитров,
км Н. Радев и змс Н. Пъдевски отзад — мс Г. Пеев и мс Л. Попов

С ъ д ъ р ж а н и е

15 години на бурен подем ☆ Световни първенци ☆ Нашите републикански първенци ☆ Кореспондентен шах ☆ Последното изпитание ☆ Комбинации ☆ Някои уточнения в атака Маршал ☆ 15 години българска шахматна композиция ☆

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

УДОСТОЕНИ С ПОЧЕТНИ ЗВАНИЯ

За високи спортни успехи и заслуги в организационния и обществен живот на нашето шахматно движение Бюрото на Централния съвет на БСФС удостои:

Със званието заслужил деятел на спорта — посмъртно — смелия антифашист и ентузиазизиран шахматен деятел преди 9 септември **Васил Калчев**.

Със званието заслужил майстор на спорта бившия републикански първенец, дългогодишен национален състезател и шахматен деятел **професор д-р Юри Тошев**.

Със званието заслужил майстор на спорта многократния първенец на страната, дългогодишен изтъкнат национален състезател и ревностен шахматен деятел — международния майстор **Александър Цветков**.

Със званието заслужил майстор на спорта двукратния републикански първенец и национален състезател, показал неведнъж високи спортни резултати във вътрешни и международни състезания и играл на първа дъска с голям успех в студентския отбор — световен първенец — международния майстор **Никола Пъдевски**.

Със званието отличник във физкултурната работа ревностните шахматни обществени деятели **Фердинанд Хоринек, Лиляна Бонева и Никола Охридски**.

Празнуването на годишнината на Девети септември предизвика шахматно оживление в цялата страна. На много места по градове, предприятия и учреждения бяха проведени шахматни турнири, двустранни срещи и сеанси.

София. На 8 август в с. Волюяк се състоя среща на 3 дъски — мъже между местен отбор и отбор на с. Обеля. Отборът на домакините бе по-подготвен и спечели срещата с резултат 2.5:0.5.

В ТПК „Освобождение“ — София гостува класираният се на II-ро място в последното първенство между колективите на д-во „Септември“ — София отбор на ДСП „Учтехпром“ за приятелска среща на 6 дъски.

При голям интерес и другарска обстановка, срещата завърши с резултат 4.5:1.5 за отбора на „Учтехпром“.

Н. Бахаров

Хасково. Тук гостуваха отбори на Стара Загора и на Димитровград. Срещу старозагорчани (на 6 дъски) домакините постигнаха убедителна победа с 5:1, а с димитровградчани (на 7 дъски) завършиха наравно. В последвалата втора среща с димитровградчани, която се състоя в Димитровград, отборът на Хасково се наложи с внушителния резултат 6:2.

Общата равностметка от тези срещи, в които се играха 21 партии, +11=7—3 в полза на Хасково — успех, който е още по-радваш, като се има предвид, че е спечелен срещу опитни противници,

предимно първоразредници, докато в отбора на Хасково играха по няколко второразредници.

Л. Коен

Сливен. От 26 юли до 2 август в местността Карандила (прочутите Сини камъни в Сливенския балкан) се състоя първенството на Сливенски окръг. Участваха 6 шахматисти, които играха всеки срещу всеки по две партии. При интересна и оспорвана игра, в която всички участници до края имаха шансове за призовите места, се получи следното крайно класиране: 1. П. Гандев — 6 т. от 10 възможни, 2—3 Д. Петков и В. Дойчинов с по 5.5 т. (с равен Бергер), 4. Д. Славов 5 т., 5. П. Червенкондев — 4.5 т. и 6. Евг. Паскалев — 4 т. Право на участие в полуфиналите завоюва първенецът на окръга Петър Гандев.

Емил Раковски

Толбухин. Петнадесетгодишнината от славното Деветосептемврийско въстание оживи и шахматистите в града. В продължение на три дни — от 27 до 30 август — техен гост беше заслужил майстор на спорта Олег Нейкирх, който изнесе сеанси на едновременна игра.

Първият му сеанс беше срещу 20 шахматисти от Държ. автомобилно предприятие и Ремонтия завод. След 3 и половина часа напрегната борба се получи резултат +16 — 3 = 1.

На следния ден в културния дом „Д. Благоев“ Нейкирх игра пак срещу

20 участника и за курйоз при същото време — 3.5 часа — се получи отново същият резултат +16 — 3 = 1.

Третият сеанс бе проведен с часовници срещу шестте най-добри първоразредници от града и завърши без победител — 3:3. Спечелиха срещу Нейкирх — Б. Пеев и Я. Кондов, наравно завършиха А. Хубесарян и Ст. Лазаров и загубиха Ст. Манковски и Ал. Ковачев.

Ж. Кайкамджозов

Асеновград. Гости на шахматистите от Асеновград бяха техните другари от Хасково. Срещата бе посветена на 15-годишнината на Деветосептемврийското въстание. Това бе петата среща между двата отбора. Балансът от предишните четири срещи бе 2:2 и това предвещава оспорвана борба. Шахматистите на Асеновград бяха по-добри и спечелиха трудна, но заслужена победа с 3 $\frac{1}{2}$:2 $\frac{1}{2}$.

П. Лянгов

ВЕСТИ ОТ ЧУЖБИНА

Румъния. Тазгодишното първенство на гр. Букурещ бе спечелено от Октавиан Пушкашу с 9 т. от 13 възможни пред Чокаля (миналогодишният шампион на столицата), Ботез и Г. Гаврила с по 8.5 т., инж. Радулеску — 8 т., Боздогина и Бондог с по 7.5 т. и т. н.

Милу Милеску

Чехословакия. В първенството на страната — жени, първото място поделиха Весела и Лопушна. Третото място зае миналогодишната шампионка Прасилова. Мачът между първите две бе спечелен от Весела при резултат 2.5:1.5 т.

В традиционния междуклубен блиц турнир тази година участваха отборите на 80 дружества с 644 шахматисти. В 4-часовата битка бяха изиграни 4,186 партии. Шампион на Прага стана отборът на физк. дружество „Славия Вишеград“ А (на първа дъска гротмайстор Филип), с 100 точки от 130 възможни. Следват Динамо Прага А — 89.5 т. (на първа дъска гротмайстор Пахман) Здравотник А — 88.5 т., Славия Университета А — 85.5 и т. н.

Най-добър резултат на първа дъска — 10 точки от 13 възможни постигна международният съдия и заслужил майстор на спорта Карел Опоченски. Останалите резултати на първа дъска са: Алстер, Филип и Шайтар с по 9 точки, Урбанек — 8.5 т., Заруба — 8 т., Пахман — 7.5 т. и т. н.

Карел Пруха

Холандия. В Хамерсфорт се е състояла двукръгова среща между националните отбори на ГФР и Холандия. Победили са немските шахматисти с резултат 11.5:8.5 т.

Испания. Първенец на страната за 1959 година е станал Помар с 11 т. пред Лопец 10, Ладо 8 т. и т. н.

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

Книжка осма
Година дванадесета — 1959 г.

15 ГОДИНИ НА БУРЕН ПОДЕМ

В който и да е отрасъл на нашия стопански, културен и обществен живот да насочим своето внимание, навсякъде ще видим преобразеното лице на нашата родина, нейните големи успехи и победи. Това личи ясно и в такъв сравнително малък отрасъл на културния фронт, като българското шахматно движение. Даже за онези, които не следят шахматния живот отблизо, които не четат специалните шахматни издания и се информират за шахмата само от ежедневния печат, даже и за тях е свършено ясно какъв огромен размах е получило шахматното движение у нас и колко далеч е то от онова жалко положение, в което беше преди Девети септември. Тогава в България се наброяваха само няколкостотин любители на шахмата и между тях почти нито един работник или селянин. Сега във всеки завод и фабрика, в по-голямо предприятие и учреждение, във всяко училище и висше учебно заведение, във всяко село и военно поделение ще видите поклонници на шахматното изкуство, които в часовете на отдих и почивка играят с увлечение над шахматната дъска.

Има с какво да се гордеят българските шахматисти днес, когато отчитат резултатите на своята 15-годишна работа. Армията квалифицирани шахматисти у нас наброява хиляди (200,000 разредници). А в челния отряд на тази многобройна армия стоят 6 международни майстори и 15 майстори на спорта, имената на които получиха и широка международна известност.

През годините на народната власт българските шахматисти разгърнаха широка и разнообразна организационна и спортна дейност. За периода 1945—1959 година бяха проведени 14 турнира за първенство на страната, бяха организирани три големи мероприятия на Международната шахматна федерация (зоналният турнир през 1957 г. в София, петото световно студентско първенство през 1958 г. във Варна и турнирът на кандидатките за световно първенство през тази година в Пловдив), у нас се състояха шахматната балканиада, два международни турнира, редица двустранни международни срещи и много други индивидуални и отборни състезания.

Всичко това трасира пътя на шахматния прогрес у нас. А беше неотдавна. Само преди малко повече от 20 години. През 1936 година в Мюнхен се състоя така наречената шахматна олимпиада, в която българските шахматисти излязоха за първи път на международната сцена. И естествено резултатите отговаряха на развитието на шахмата в България. От 21 страни България се класира на последно място, без да спечели нито една среща. Горчив спомен, наистина вече заличен от високите спортни достижения на нашите майстори, които все повече издигат международния авторитет на родното ни шахматно движение, изпреварило в своето развитие такива страни с вековни шахматни традиции като Франция, Англия, Италия, Австрия и много други. Върху фона на това недалечно минало още по-ярко се открояват успехите, които наредиха страната ни между първите десет в света. В три поредни олимпиади — в Амстердам (1954), Москва (1956) и Мюнхен (1958) — България бе винаги в групата на най-добрите, като особено голям успех постигна в Москва, където раздели пето-шесто място заедно с отбора на Западна

Германия. Тогава бележитият френски гротмайстор Осип Бернщайн писа: „Времената се измениха. Такава държава като България, която до преди 20 години не се и бележеше на шахматната карта, сега зае място между първите в шахматно отношение страни.“

Наистина времената се измениха. Но за страните на социалистическия лагер, за нашата страна и това, което някога за мнозина бе едва ли не утопия, днес е радостна действителност. Та нима някога сме леели надежда, че български отбор може да стане световен първенец? А това е вече факт. В дните пред 15-годишнината на Девети септември представителният студентски отбор на България завоюва най-голямата победа за българския шахмат. В шестото световно студентско първенство, което се състоя в Будапеща в началото на юли, българските студенти шахматисти се класираха на първо място и завоюваха званието „Световен първенец за 1959 г.“. Прекрасен подарък за славната годишнина направи и комсомолецът Йосиф Стефанов, който между 26-те участници в световното юношеско първенство, представители на 25 страни, зае второ място. Не са ли това постижения, които говорят за пълнолетието на българския шахмат и сочат, че шахматът у нас се развива по правилен път?

В своето развитие през 15-годишния си свободен живот българските шахматисти имаха и неудачи, не всичко бе постигнато леко и без труд. Но те никога не униваха, учеха се от допуснатите слабости, за да направят нова крачка напред към усвояване върховете на шахматното майсторство. На това ни учи и съветската шахматна школа, творчеството на забележителните съветски майстори на шахматното изкуство. Няма шахматист в нашата страна, даже и от по-старото поколение, който да не е ползвал техния богат опит, да не е черпил с пълни шепи от съкровищницата на богатата съветска шахматна литература.

И ако днес ние можем да се гордеем с такива шахматисти като заслужилите майстори на спорта Олег Нейкирх, Александър Цветков и Никола Пъдевски, като международните майстори Здравко Милев, Атанас Коларов и Антония Бобоцова, като майсторите на спорта Георги Трингов Пеев, Николай Минев, Милко Бобоцов, Любен Попов и много други, това дължим безспорно и на нашите безкористни учители — съветските шахматисти.

Когато говорим за успехите на шахматното ни движение, не можем да отминем тихомълком ролята и значението на издаваната у нас шахматна литература — преводна и оригинална. Първо място тук заема безспорно списанието „Шахматна мисъл“, което вече 12 години пръска шахматна култура и просвета, воюва неотклонно за отстраняване на слабостите и откликва своевременно на най-животрепущите въпроси. Особено ценен е трудът на нашите известни майстори Нейкирх и Цветков „Шахматни дебюти“, който е обхванал най-важното от последните постижения на шахматната теория в областта на закритите дебюти. Голям е приносът на учебниците за начинаещи на Мих. Кантарджиев, на преведените класически трудове на Капабланка, Нимцович, Еве, Ботвиник и др.

Днес шахматът у нас е масова народна игра, радваща се на хиляди привърженици, завоювал значителни постижения. Всичко това бе немислимо в годините на мрачния монархо-фашистки режим. То стана възможно само в годините на народната власт благодарение самостоятелна грижа на държавата, благодарение всеотдавателната подкрепа на родната Комунистическа партия и правителството. И българските шахматисти се отблагодариха не само със своите забележителни успехи в областта на масовизи-

рането на шахмата, не само с успехите си на международното поле, но и с факта, че превърнаха шахмата от средство за развлечение и забава в средство за възпитание на трудещите се, в средство за внедряване на такива качества като воля, инициатива, логична и целенасочена мисъл.

Резултатите на 15-годишния път, преминал от българските шахматисти, сочат, че този път е път на прогреса на шахматното творчество, залог за неговото по-нататъшно развитие и процъфтяване.

СВЕТОВНИ ПЪРВЕНЦИ

З. СТАНЧЕВ

Световните студентски първенства се установиха като хубава традиция в системата на състезанията на Международната шахматна федерация. Провеждани съвместно с Международния студентски съюз, тези първенства привличат все повече вниманието на шахматния свят и служат за мерило за ръста на младите шахматни кадри. Пет пъти досега най-добрите студенти шахматисти от цял свят се събираха в борба за световната титла. На тазгодишното — шесто по ред — първенство гостоприемство оказаха Унгарската шахматна федерация и Съюзът на унгарските студенти. Будапеща приюти шахматните отбори на 14 страни, които на 30 юни встъпиха в съревнование за излъчване на новия световен първенец. Резултатите са вече известни. За първи път победители в това тежко и отговорно състезание излязоха българските студенти, които в навечерието на 15-годишнината на славния 9 септември донесоха в родината ни кристалната купа, с която се награждават световните първенци.

Когато на 29 юни изпратихме нашия представителен студентски отбор, малцина допускаха, че той ще съумее да достигне до най-високото стъпало на първенството. Отборът ни бе лишен от две ценни единици — републиканския първенец Владилен Попов и международния майстор Атанас Коларов, които в същото време отбиваха военната си служба в редовете на Българската народна армия. На тяхно място бяха включени младите кандидат-майстори Илия Димитров и Николай Радев, които положиха в Будапеща първия си международен изпит. Не се отличаваше с никакъв по-голям международен опит и майсторът на спорта Любен Попов. С пълно доверие се гледаше само на опитните турнирни бойци международния майстор Никола Пъдевски и майстора на спорта Георги Пеев, отстоявали неведнъж честта на родното ни шахматно движение в отговорни състезания и срещи. В същото време се знаеше, че в отбора на световния първенец ще участвуват четирима от състава му на миналогодишното първенство (Гургенидзе, Никитин, Гипслис и Николаевски), че много други отбори са съставени почти изключително от състезатели, членове на националните им отбори: Унгария (Портиш, Билек, Фортитош, Хааг), Румъния (Радович, Сабо, Гюнсбергер, Дример, Мителу),

ГДР (Дитман, Малих, Фукс, Бертолд) и т. н. Естествено при тази обстановка обяснимо бе съмнението, което няког изразяваха относно възможностите на нашите представители. Мнозина обаче забравяха един важен и съществен фактор при всички отговорни състезания — духа и единството на колектива.

БРАВО, СТУДЕНТИ!

До българския студентски отбор — световен първенец по шахмат.

По случай ценната победа на нашия студентски тим желаем в 10—20 реда сърдечно да ви поздравим.

Играхте вие кротко, тихо, но борехте се най-добре, и армиите ви плениха безброй уплашени царе.

И може би за членада на някого (но не на нас!) републиката наша млада е първа на света чрез вас.

Другари скъпи, приемоте възторга ни голям и чист и своята победа светла все тъй изкарвайте на „бис“!

Н. Мизийски

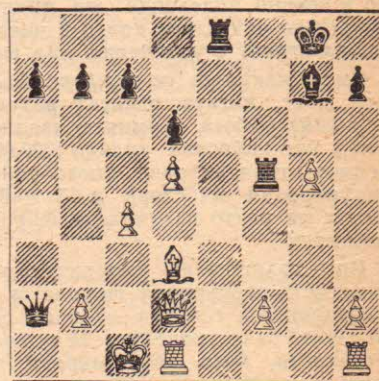
ОТКРИВАНЕТО

То стана на 30 юни в големия салон на Машинния институт. Сърдечни приветствия произнесоха подпредседателят на Международната шахматна федерация В. Рагозин (СССР), представителят на Международния студентски съюз К. Фогел и представителят на унгарските студенти Л. Куташи. Точно в 16 часа главният съдия на първенството д-р Балог обяви: „Пуснете часовниците.“

Шестото световно студентско първенство по шахмат започна. В първия кръг обаче се срещнаха само десет отбора. Шахматистите на България, Полша и Франция не бяха още пристигнали и те се включиха в борбата едва във втория кръг. По каприза на жре-

бието в първия кръг бяха противопоставени едни от най-големите претенденти за титлата — отборите на Съветския Съюз и Унгария. И естествено главното внимание бе насочено към тяхната среща. Тя бе наблюдавана с неотслабващ интерес и от големия приятел на шахмата генералния секретар на Унгарската комунистическа партия Янош Кадар.

Особено вълнуващо протече двубоят Портиш—Гургенидзе. След 23-ия ход на черните Tf8:f5 се получи следната позиция:

Черните жертвуват цял топ. А Портиш, който преди това вече предвкушаваше сладостта на победата, се замисля все повече и повече. Накрая се убеждава, че ако приеме жертвата, се подлага на силна атака: 24. O:f5 Da1+ 25. Ob1 Te4! и ако 26. b3, то Da3+. Затова той избра 24. Td1 с цел да неутрализира силния черен топ по откритата линия „e“. Партията продължи още 18 хода и завърши наравно. Наравно завърши и срещата — 2:2.

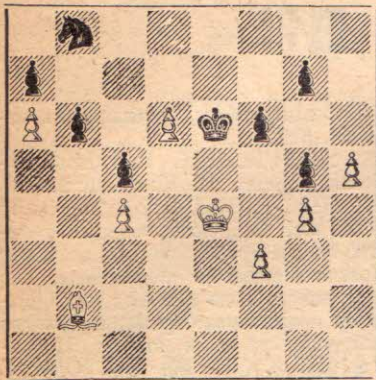
Във втория кръг борба започнаха всичките отбори, а в третия

СССР ИЗЛЕЗЕ НАЧЕЛО

в таблицата, постигайки повторно победа с 4:0 (срещу израелските и монголските шахматисти).

Значителни вълнения преживя нашият отбор. Причината бе Радев. Дълго време той имаше по-добра игра срещу Грей (Англия) и на два пъти отклони предложеното му реми. В този момент България водеше срещу Англия с 2:1 (Пеев спечели срещу Гибс, а Кларк—Пъдевски и Лойд—По-

пов завършиха наравно). Увлечен в размени, Радев допусна груба грешка и бе пред прага на загубата. Тогава той опита последния си шанс: предложи наравно, което естествено не бе прието. Отчаян, Радев започна пешечен шурм на царското крило, който неочаквано се оказа успешен. В позицията на диаграмата (след 38-ия ход на белите)

черните невнимателно играха Ц: d6? Радев, разбира се, веднага се възползува от удалия му се шанс и с 39. О: f6 изведнъж получи спечелена позиция. Последва още 39. . . Цеб 40. О: g7 Цf7 41. Оe5 и партията бе отложена, като Грей се предаде без игра.

ЧЕТВЪРТИЯТ ДЕН НА ПЪРВЕНСТВОТО

бе особено тежък за България. В този ден ни предстояха две срещи: отложената от първия кръг с Франция и редовната с Полша. Но когато в 21 часа участниците напуснаха турнирната зала, всички коментираха големия успех на българите, които от осемте партии набраха 7,5 точки — 3:5 срещу Франция и 4 срещу Полша. Това даде и повод на международния майстор Юдович да пише в „Советский спорт“, че ако българският отбор отбелязва всеки ден по толкова точки, то никой не може да му конкурира в борбата за първото място. Но следващите кръгове показаха, че и по-малко точки са достатъчни да се излезе начело.

Четвъртият кръг се характеризира с три победи от по 4:0. Освен България максимални резултати постигнаха още съветските шахматисти срещу Швеция и Румъния срещу Израел.

ВОДЯТ БЪЛГАРИЯ И СССР

В петия кръг лидерът на турнира СССР имаше за противник опитния отбор на Румъния. Съветските шахматисти не можаха да постигнат повече от 2,5 точки срещу коравия си съперник, докато в същото време България набра 4 точки срещу Финландия и настигна съветските си другари във временното класиране с 16,5 точки от 20 възможни. От този момент българският отбор нито за момент не напусна челото. Започна рядко драматична борба за първото място, нещо, което не бе наблюдавано в последните студентски първенства, когато съветските шахма-

тисти превъзхождаха значително своите съперници и с лекота печелеха първенството.

С НОВА ПОБЕДА ОТ 4:0

в шестия кръг, този път срещу Ирландия, България взе преднина от точка и половина пред СССР, който се задоволи със скромния резултат 2,5:1,5 срещу Полша. Плътно до двата водещи отбора обаче се приближаваха унгарските шахматисти, чието най-сериозно изпитание в предстоящите кръгове бе срещата им с България, състояла се в седмия кръг. Те хвърлиха всичките си сили срещу българските шахматисти, търсеха на всяка цена победата, която единствена можеше да им открие пътя към първото място. Това обаче не им се удаде. Неочакван бе изходът на срещата СССР—Ирландия. До този момент ирландците бяха загубили почти всичките си срещи с по 4:0 и всички очакваха това да се повтори още веднъж. Наистина резултатът бързо набъбна до 3:0, но повече съветският отбор не можа да постигне. На първа дъска Кенеди надигра Гургенидзе, получи спечелена позиция и макар че след това усложни много задачата си, доведе партията си до победен край.

Следващият кръг бе особено важен за първото място. Срещнаха се отборите на

БЪЛГАРИЯ И СССР,

които до този момент нямаха загубена среща и бяха единствените конкуренти за титлата. Равностойната борба между два достойни противника не можа да излъчи победител. Двата отбора си разделиха по 2 точки, като запазиха местата си във временното класиране: България — 24,5 т., СССР — 24 т. Отделните резултати на срещата са: Пъдевски—Гургенидзе наравно, Никитин—Пеев 0:1, Попов—Гипслис наравно и Николаевски—Радев 1:0.

С изненадваща победа от 4:0 срещу Чехословакия в деветия кръг СССР можа да настигне България, която победи с 3,5:0,5 Израел. Равенството в

точките се запази и след десетия кръг. България—Чехословакия 2,5:1,5 и ГДР—СССР 1,5:2,5. Минималната победа срещу Чехословакия обаче изведнъж постави в критично положение нашия отбор. Пред последните три кръга България и СССР бяха начело с по равен брой точки (30,5), но на нас ни предстояха по-сериозни противници, отколкото на конкурентите ни. Това бе и

КУЛМИНАЦИОННАТА ТОЧКА НА ПЪРВЕНСТВОТО

Сега пролича най-ярко високият спортен дух на нашия студентски колектив, непреодолимото желание да се задържи челното място. Последваха победи с 4:0 срещу Монголската народна република и с 2,5:1,5 срещу ГДР и преди последния кръг България имаше точка аванс пред отбора на СССР, който бе спечелил срещу Франция с 3:1 и срещу Англия с 2,5:1,5. В последния кръг задачата бе вече по-лека. Срещу значително по-слабия отбор на Швеция България спечели с 3,5:0,5 и независимо от крайния изход на срещата СССР—Финландия си осигури първото място, като записа най-светлата страница в кратката история на българското шахматно движение.

Когато говорим за шестото световно студентско първенство по шахмат, не можем да отгинем организацията на това голямо състезание. Просто учудващо е как можаха организаторите за такъв кратък срок да устроят първенството по такъв прекрасен начин. Известно е, че само малко повече от месец време имаха те на разположение за организацията му.

Всички участници напуснаха столицата на народно демократична Унгария с чувство на благодарност за добрите условия, които им бяха създадени да разгърнат напълно творческите си възможности, с незабравими спомени за дружбата между пратениците на студентите шахматисти от участващите страни.

Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	ТОЧКИ	МЯСТО
1 България	⊗ 2	2	2	2	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	3	4	4	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	4	4	40 ¹ / ₂	1
2 СССР	2	⊗ 2	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	4	2 ¹ / ₂	4	2 ¹ / ₂	4	3	4	3	3	39	2	
3 Унгария	2	2	⊗ 2	2	3	3	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3	3	3 ¹ / ₂	4	4	37 ¹ / ₂	3	
4 Румъния	2	1 ¹ / ₂	2	⊗ 3	2	3 ¹ / ₂	3	2	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	4	36	4	
5 ГДР	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	2	1	⊗ 3	1 ¹ / ₂	2	3 ¹ / ₂	3	3	3	4	4	32 ¹ / ₂	5	
6 Чехословакия	1 ¹ / ₂	0	1	2	2 ¹ / ₂	⊗ 2 ¹ / ₂	2	3	4	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	4	31	6	
7 Англия	1	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	2	1 ¹ / ₂	⊗ 3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2	2	4	26 ¹ / ₂	7	
8 МНР	0	0	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	2	1 ¹ / ₂	⊗ 3	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2	3	3	21 ¹ / ₂	8	
9 Полша	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	2	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1	⊗ 3	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	3	21 ¹ / ₂	9	
10 Израел	1 ¹ / ₂	0	1	1 ¹ / ₂	1	0	2 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	⊗ 4	1	2	4	20	10	
11 Франция	1 ¹ / ₂	1	1	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	0	⊗ 3	2	4	19	11		
12 Швеция	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1	3	1 ¹ / ₂	⊗ 3	3	3	18 ¹ / ₂	12		
13 Финландия	0	1	0	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	2	1	1 ¹ / ₂	2	2	1	⊗ 2 ¹ / ₂	15	13	
14 Ирландия	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1 ¹ / ₂	⊗ 5 ¹ / ₂	14	

През петнадесетте години социалистическо строителство, които са и години на разцвет на българското шахматно движение, в походът към върховете на шахматното майсторство републиканските първенци са поставяли най-високо жалоните, маркирали са стръмния път и са увеличавали към висините на майсторството развитието на родния шахмат. По случай светлата 15-годишнина на Девети септември, на тях и тяхното творчество посвещаваме раздела „Партии“ в настоящия брой.

змс Ал. Цветков
републикански първенец за 1945, 1948,
1950 и 1951 г.

№ 101. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА
ЯКОВЛЕВ ЦВЕТКОВ

VII републиканско п-во 1952 г.

Обяснения от Ал. Цветков

1. d4 Kf6 2. Kf3 g6 3. g3 Og7 4. Og2 0—0 5. 0—0 d6 6. c4 Kbd7 7. Kc3 e5 8. e4 c6 9. h3 ed 10. K: d4 Kb6. Системата на защита, свързана с последния ход на черните (Kb6), е извънредно много изследвана. Тя почти изчезна от съвременната турнирна практика, тъй като се установи от повечето играни партии, че не дава удовлетворително контраигра. В настоящата партия черните я прилагат от тактически съображения. В получената позиция (без хода Kb6) едно от модните и силни продължения е: 10... Te8 11. Te1 a5 12. Oe3 Kc5 13. Dc2 Kfd7 14. Tad1 a4

15. f4 Da5 16. Of2 Kb6 — с двуостра игра.

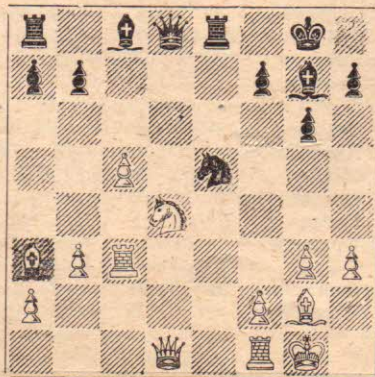
11. b3 d5 12. ed cd 13. Oa3. Турнирната практика убедително доказва, че вместо хода в текста по-силно за белите е веднага 13. c5, чрез което се избягват получените варианти в партията и се ограничават всички контрашансове за черните. Например: 13. c5 Kbd7 (Ако 13... Ke4 14. K: e4 de 15. Ob2 Kd5 16. O: e4 O: h3 17. Te1 с по-добра игра за белите). 14. Oa3 Ke5 15. Kdb5 Kc6 16. Kd6 Oe6 17. K: b7 Dd7 18. Kd6 O: h3 с добри шансове за белите. В тази позиция интересна и многообещаваща жертва на качество проведе съветският майстор Новотелнов срещу Болеславски — Москва 1947 г.: 19. K: d5! O: g2 20. Ц: g2 K: d5 21. Д: d5 Ke7 22. Де4 O: a1 23. Т: a1 — белите имат атака по черните полета на царското крило, силен кон на d6 и пешечно преимущество на дамското крило, което е напълно достатъчно за пожертваното качество.

13... Te8 14. c5 Ke4! Единственият ход, който поддържа равновесието.

15. Tc1 K: c3 16. Т: c3 Kd7 17. O: d5. Белите се хващат на уловка, позволяваща на черните да се освободят от всички затруднения и завладеят инициативата. Правилното продължение е 17. c6 Ke5 — с приблизително равна игра.

17... Ke5. Силен е също и ходът 17... Kb6!

18. Og2. Неточност, след която бели-

те форсирано губят. Трябваше да играят 18. Kc2.

18... Kc6! 19. O: c6. По-голяма съпротива даваше: 19. K: c6 Д: d1 20. Т: d1 O: c3 21. Kb4 O: b4 22. O: b4 Tb8 23. Oc3 Of5, обаче черните с качество повече трябва пак да спечелят.

Красив вариант се получаваше, ако белите вместо хода в текста се опитваха да пожертвуват временно фигура с намерение да си я върнат. Например: 19. Td3 K: d4 20. Ob2 Of5 21. Td2 Ke2+ 22. Цh2 O: b2! 23. Т: d8 Та: d8 24. Od5 (24. Del Oc3 с печалба на дамата) Of6 25. Te1 Kc3 26. Т: e8+ Т: e8 27. Df3 K: d5 28. Д: d5 Te2 и черните печелят.

19... b: c6 20. Tcd3 Oa6 21. Ob2 O: d3 22. Д: d3 Dd5 23. Tfd1 Tad8 24. f3 Д: c5. Белите се предават.

П. Петров
републикански първенец за 1946 г.

102. ФРЕНСКА ЗАЩИТА
ФИЛИПОВ ПЕТРОВ

Републиканско п-во 1948 г.

Обяснения от П. Петров

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Kc3 Kf6 4. e5. Това ранно преминаване на демаркационната линия има този недостатък, че дава възможност на черните да атакуват белия център.

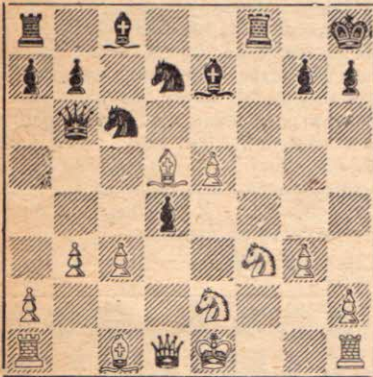
4. . . Kfд7 5. f4 сб 6. Kf3 Kс6 7. Ke2 Dб6 8. с3 Oe7 9. б3.

За да увеличи защитата на пункта d4 чрез Ob2, но това се оказва загуба на ценно време.

9. . . 0—0 10. g3 f6! Белите бяха построили играта си, залагайки върху невъзможността да се прокара този ход. Същност черните започват провеждането на обмислен план, целящ разбиването на белия център и рзкриването на играта, дори с жертвата на пешки.

11. Oh3 fe! 12. 0: e6 + Цh8 13. 0: d5. Доста оптимистично изиграно, но на 13. de ще последва Kd: e5 14. 0: d5 K: f3+ 15. 0: f3 Oh3 с последващо Tad8 и черните имат достатъчна компенсация за пожертваната пешка.

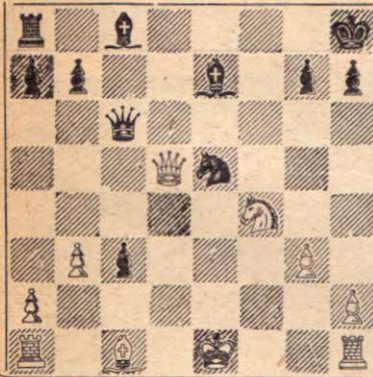
13. . . cd 14. fe. Ясно е, че не може 14. cd поради Даб+ и Д: d5

14. . . Т: f3! Просто, ясно и логично. По този начин черните въвеждат всичките си фигури в игра (К: e5) и много скоро откритата позиция на белия цар казва своята дума.

15. 0: f3 Kd: e5 16. Kf4. На 16. К: d4 следва К: d4 17. cd Д: d4! 18. Д: d4 К: f3+.

16. . . dc 17. 0: с6 Д: с6 18. Dд5

18. . . Kd3+! Белите не предвидяха и тази тактическа възможност. Те бяха уверени, че размяната на дамите е неизбежна. Красивият ход в текста принуждава отговора Д: d3, тъй като всяко друго продължение води веднага до загуба. Например: 19. Цd1 Og4+ 20. Цс2 Kb4+; 19. Цс2 К: f4+ и Д: d5; 19. Цf1 Oh3+ 20. Цg1 Oc5 с мат.

19. Д: d3 Д: h1+ 20. Df1 Д: h2 21. Ke2 Of6 22. Og5 Oh3 23. Dg1 Д: g1 24. К: g1. Сега черните с няколко точни

ходове използват преимуществото си и достигат победата.

24. . . Te8+ 25. Цf2 Od4+ 26. Цf3 c2 27. Tec1 Od7 28. Цg2. Не може Т: c2 поради 0: g1.

28. . . Of5 29. Цh2 Ц6 30. Od2 Od3. Пази полето f1.

31. Kf3 Ob2 32. Tel Т: e1 33. К: e1 Oc3! Белите се предават.

заслужил деятел на спорта
проф. д-р Юри Тошев
депубликански първенец за 1947 г.

№ 103. ИСПАНСКА ПАРТИЯ

Д-р ЮРИЙ ТОШЕВ Б. МИЛИЧ
п-во на България 1945 г.

1. e4 e5 2. Kf3 Kс6 3. Ob5 a6 4. Oa4 Kf6 5. 0—0 К: e4 6. d4 б5 7. Ob3 d5 8. de Oe6 9. с3. Основно продължение в този вариант. Относно варианта с 9. Де2 вж. интересната статия на Здр. Милев в „Шахматна мисъл“ бр. 2, 1958 г.

9. . . Oc5 10. Kbd2 0—0 11. Oc2 f5. Друга възможност тук е атака „Дилуорт“ (11. . . К: f2!?), за която все още теорията няма окончателно мнение.

12. Kb3 Ob6 13. Kbd4 К: d4 14. К: d4 0: d4 15. cd. Ако 15. Д: d4, то 15. . . с5 16. Dd1 f4 17. f3 и сега черните играят 17. . . Kg5 с приемлива игра.

След хода в текста се получава един от „най-дългите“ теоретични варианти. 15. . . f4 16. f3 Kg3 17. hg fg 18. Dд3. Не е добре 18. Tel Dh4 19. Oe3 Dh2+ 20. Цf1 Oh3 и т. н. с преимущество у черните.

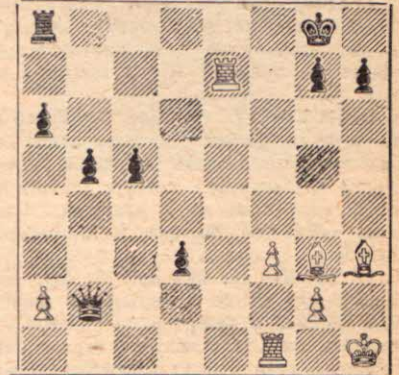
18. . . Of5 19. Д: f5 Т: f5 20. 0: f5 Dh4 21. Oh3 Д: d4+ 22. Цh1 Д: e5 23. Od2. Основна позиция, която много добре е „шлифована“. За пръв път тя се е срещнала в партията Болеславски—Рагозин, Москва 42 г., но едва сега след повече от 15 години може да се каже, че шансовете са на страната на белите.

23. . . с5 (?). Този ход на времето се считаше за най-точен, но вероятно по-добри шансове дава 23. . . Д: b2 24. Of4 d4 25. 0: g3 и сега не 25. . .

d3 26. Tad1! d2 27. Tf2 Td8 28. Of4 и т. н. с преимущество за белите, а както препоръчва Здр. Милев 25. . . с5! На практика обаче тази възможност не е изпитвана.

24. Tae1 Най-точно тук е 24. Oc3! d4 25. Tae1 Df4 26. Te4 Dh6 27. Oe1! и т. н. с голямо преимущество.

24. . . Д: b2 25. Of4 d4 26. 0: g3 d3 27. Te7. Интересно, но върде праволинейно изиграно. За най-точно се счита 27. Oe6 + Цh8 28. Oe5 и т. н. Сега черните можеха да получат контраигра.

27. . . с4? Не забелязва заплахата на белите. Правилно беше 27. . . Td8 и не върви 28. Oe5 поради 28. . . Де2. След грешката в текста Д-р Тошев печели в своя характерен елегантен стил!

28. Oe5 Де2 29. Oe6 + Цf8 30. Od6! Този решаващ ход не би бил възможен при 27. . . Td8.

30. . . Д: f1 + 31. Цh2 De1 32. Tf7+. Черните се предават.

Макар и мителшилната борба да е много кратка, партията е характерна за играта на д-р Тошев, който обича острият открити дебюти и майсторски намира красиви комбинационни решения.

ме инж. К. Писков
республикански първенец за 1947 г.

104. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

ПИСКОВ

ЯНОШЕВИЧ

Белград 1948 г.

Обяснения от К. Писков

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. Oe2 0—0. Черните не бързат с подготовката на типичния за староиндийската защита ход e7-e5, което дава възможност на белите не само да възпрепятствуват този ход, но и сами да проведат хода e4-e5.

Преследвайки тази идея, белите умислено задържат развитието на коня g1, за да попречат на възможното отстъпление на коня от f6 на полетата h5 или g4.

6. Of4 Kbd7 7. e5! Ke8 8. Kf3 c6 9. 0—0 Ce 10. de Kc7. Черните нямат голям избор от полезни ходове. Те искат първо да блокират „слабата“ пешка на e5 и след това да я атакуват. Този план обаче не постига желаните резултати.

11. Te1 Ke6 12. Og3 Da5 13. Of1. Бялата пешка e5 се превръща в неуязвим форпост в лагера на черните. Съзнавайки това, те почват да играят безплатно, като търсят тактически възможности за подобряване на позицията си.

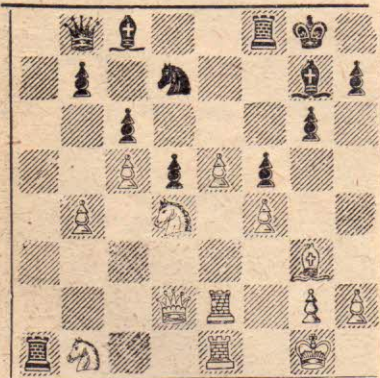
13... Db4? 14. a3 Db6 15. b4 a5 16. c5 Da7 17. Oc4! Kc7. Ако 17... ab, ще последва 8. O:e6 с усложнения в полза на белите.

18. Ta2. С този ход белите пристъпват непосредствено към реализация на своето позиционно преимущество. Те имат предвид да двоят топовете за решителен пробив по вертикала „e“.

18... e6 19. Kd4. Необходим ход, който окончателно сковва дамското крило на черните, понеже е невъзможен вече единственият освобождаващ ход b7-b6!

19... Db8 20. f4 Kd5 21. 0:d5 ed 22. Tae2 ab 23. ab Ta3 24. Kb1 Ta1 25. Dd2. Не може веднага 25. e6 поради 25... T:b1 26. D:b1 и O:d4! — в полза на черните.

25... f5

26. Ke6! Da8. На 26... K:e5? ще последва 27. K:g7 Kc4 28. Dd4 и черните губят. Сега те предлагат качество, за сметка на което ще включат в играта и двете си леки фигури — коня d7 и офицера c8.

27. K:g7 Ц:g7 28. e6 Kb8. Печална необходимост! На 28... Kf6 ще по-

следва 29. Dd4 със заплаха 30. e7 и 31. Oh4.

Ходът в текста, разбира се, също не спасява положението.

29. Dd4+ Цg8 30. Of2. От заплахата De5 и Od4 няма удовлетворителна защита. Черните полета на царското крило са безнадеждно слаби. Черните използват последния си шанс — цайтнота на белите!

30... 0:e6 31. T:e6 Kd7 32. Te7 Kf6 33. Oh4 Kh5 34. De5 Da2 35. De6+ Цh8 36. Te8 D:g2+ 37. Ц:g2 K:f4+ 38. Цf3 K:e6 39. T8:e6 Ta4 40. Te8. Цайтнотът е свършен. Черните се предават, понеже са без две фигури.

змс Ол. Нейкирх
республикански първенец за 1948
и 1957 г.

№ 105. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА
НЕЙКИРХ МАЛИХ

Гота, 1957 г.

Обяснения от Ол. Нейкирх

Тази партия играх на международния турнир в Гота (ГДР). Противникът ми Б. Малих тогава бе шампион на ГДР. Знаех, че той не бяга от острата и сложна борба и че любимото му оръжие срещу дамския гамбит е староиндийската защита. Затова реших да водя сражението в острия вариант Земиш, като не изпускам инициативата.

1. c4 Kf6 2. d4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. f3 0—0 6. Oe3 e5 7. Kge2 Kbd7 8. Dd2 c6 9. a5 Kb6. Любима система на немските шахматисти срещу вариант Земиш. Възможно е и веднага 9... cd 10. cd Kb5, както в няколко партии играха Улман, Фукс и Дитман.

10. b3. Или 10. Kc1, подготвяйки действията на дамския фланг.

10... cd 11. cd a6. По-добре е веднага 11... Kh5 — с контраигра на царското крило.

12. g4. Белите веднага попречат на Kf6-h5; при това ходът 12. g4 е важно звено в плана за атака срещу черната рокада.

12... Od7. Още един пасивен ход, който не отговаря на духа на позицията. За предпочитане бе 12... Kbd7.

13. Kg3. Разположението на коня на g3, зад пешката g4, способствува за успешното водене на атаката срещу черния цар.

13... Kc8 14. h4. Под закрилата на закрития и стабилен център белите провеждат необезпокоявано енергични действия на царския фланг.

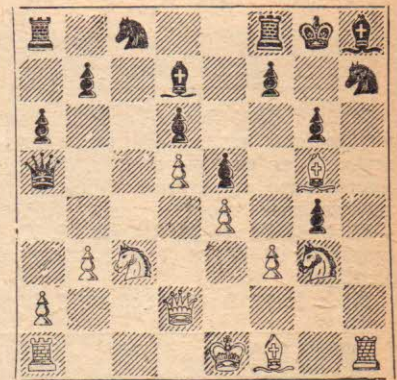
14... h5. Опит чрез блокажа да се спре настъплението.

15. Og5! Задачата е да се открият линии за решителни действия срещу неприятелския цар. Сега заплахва 16. gh и черните нямат възможност да укрепят пешката h5.

15... hg 16. h5. Изиграно последователно — белите все пак разкриват линията.

16... Da5 17. h6 Oh8 18. h7+ Силно изглежда 18. b4 D:b4? 19. Tb1! и се получава вариантът от партията при топ на b1, което веднага би решило играта. Но вземането на пешката не е задължително. Напр.: 18... Da3 19. h7+ K:h7 20. Kb1 D:f3 21. Dh2 и жертвувайки дамата си на h1 — 21... D:h1 22. D:h1 K:g5, черните получават шансове за спасение.

18... K:h7.

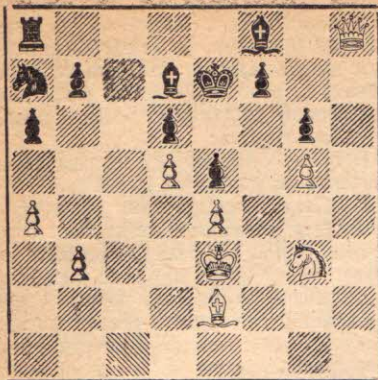
19. Dh2 D:c3+ 20. Od2 D:a1+ 21. Cf2 Dd4+. Единствено. Не може нито 21... llg7 22. D:h7+ Цf6 23. Og5+! Ц:g5 24. Dh4. Цf4 25. Ke2 мат, нито 21... Te8 (d8) — 22. D:h7+ Цf8 23. D:h8+ Цe7 24. Og5+ f6. 25. Th7 мат.

22. Oe3 D:e3+ 23. Ц:e3 Цg7. След унищожаването на „срашния“ Oe3 черните успяват да излязат с царя си през послето f6 и да продължат борбата.

24. D:h7+ Цf6 25. fg. Не върви веднага 25. Kf5 поради 25... O:f5 (25... gf 26. Dh4+). Възможно бе обаче и 25. Dh4+ g5 (25... Цg7? 26. Kf5+! O:f5 27. ef ±) 26. Dh6+ Цe7 27. D:g5+ Of6 28. Kf5+ O:f5 29. D:f5 с по-добра позиция за белите.

25... Цe7 26. Dh4+ Of6 27. g5 Og7 28. Dh7 Oh8 29. Dh4 Og7 30. Dc2. Пречи на развитието на черните фигури от дамското крило.

30... Th8 31. T:h8 O:h8 32. a4 Og7 33. Dh2 Ka7 34. Dh7 Of8 35. Oe2 Oe8 36. Dh8 Od7.

27. Kf5+! Активизирали максимално фигурите си, белите отново преминават към решителни действия.

37... gf 38. Df6+ Ce8 39. Oh5 Oe7 40. D: f7+. Досадна небрежност. Сметнах, че печеля с този ход пешка, топ и партията. Решавахме просто 40. Dh8+! Of8 41. Dg8 Tc8 42. D: f7+ Cd8 43. D: f8+ Цс7 44. Де7 с последващо движение на пешката g.

40... Cd8 41. Dg8+ Цс7 42. D: a8 O: g5+ 43. Цf3 Kc8!

Отложената позиция. Черните поставиха нови проблеми за разрешаване. Белите трябва да намерят план за активизиране на дамата си.

44. ef O: f5 45. Ce2! Единствено. Слабо е както 45. Og4 O: g4+ 46. Ц: g4 Oe3! и едва ли мога да разчитам на повече от реми, така и 45. Of7 e4+ 46. Цg3 e3, поставящо ме пред опасността дори да загубя партията.

45... Oc1. Заплашва 46... Oa3 с блокада на дамския фланг. Най-силно бе обаче парадоксалното на глед 45... Ke7!

46. b4 Od7 47. b5 Kb6 48. Да7. Вече белите са тези, които не бързат да измъкнат дамата си.

48... ab 49. a5 Kc8 50. Dg1 Oa3 51. Dg7 Cd8 52. Dg8+ Цс7 53. Dg7 Cd8 54. Of7! Предава се. Заплахата 55. Oe6! е непредотвратима.

Кр. Димитров
републикански първенец за 1949 г.

№ 106. КАТАЛОНСКО НАЧАЛО

КР. ДИМИТРОВ СИРОМАХОВ

Четвъртфинал за реп. п-во,
София, 1959 г.

Обяснения от Кр. Димитров

1. Kf3 Kf6 2. c4 e6. 3. g3 d5 4. Og2 Oe7 5. O—O O—O 6. d4 dc 7. Kbd2. Теорията препоръчва като по-силно 7. Dc2!, но и в този случай след 7... a6! 8. D: c4 b5 9. Dc2 Ob7 10. Of4 Od6 шансовете са изравнени (Смислов—Глигорич, Варшава, 1947 г.).

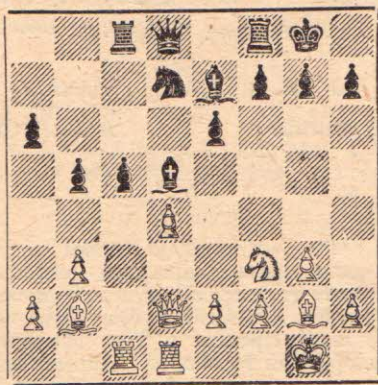
7... Kbd7. По-добре бе 7... c5! 8. dc Kc6 9. Dc2 O: c5 10. K: c4 Де7 с изравнение (Лиллентал—Щалберг, Булапеша, 1950 г.).

8. K: c4. В партията Ботвиник—Цветков, Москва, 1947 г. се игра: 8. Dc2 Kb6 9. K: c4 K: c4 10. D: c4 Tb8 11. Of4 Kd5 12. Dd2 Od7 13. Ke5 Oe8 14. Tacl c6 15. Tfd1 — с преимущество за белите.

8... c5 9. b3 a6. Този ход е уместен, когато белите вземат пешката c4 с дамата. Затова по-добре изглежда бе 9... cd 10. K: d4 Kb6, макар че и тогава след 11. K: b6 белите имат п-свободна игра.

10. Ob2 Tb8 11. Tc1 b5 12. Kce5 Ob7 13. K: d7! K: d7. Единствено. На 13... D: d7 ще последва 14. dc! с печалба на пешка.

14. Dd2 Tc8 15. Tfd1 Od5.

Черните възнамеряват да проведат хода c5—c4 и получат добра игра, но значително изостават в развитието си и не забелязат последвалия тактически удар. Необходимо бе 15... Db6 с все още защитима позиция.

16. e4! O: e4. Черните нямат избор. На 16... Ob7 следва просто 17. dc и бялата пешка на c5 не може да се вземе, както се вижда от последвалите ходове.

17. dc K: c5. Под впечатлението на изненадата от предния ход, черните правят втора грешка, която значително облекчава задачата на белите. По-упорита съпротива можеше да се окаже само посредством 16... Os6. Сега се губи материал.

18. Dc3 Of6 19. T: d8 Tf: d8 29. Ke5. Черните се предават.

м.м Здр. Милев
републикански първенец за 1952 г.

№ 107. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ВЕС. ПОПОВ ЗДР. МИЛЕВ

V реп. п-во, София, 1950 г.

Обяснения от Здр. Милев

Бях поканен от редакцията на списанието да коментирам една своя партия. Тази на пръв поглед лека задача ме постави пред затруднения. Каква партия да избира? Естествено тя би трябвало да бъде показателна. Но това от своя страна поставяше друг въпрос. Кое е характерно за моята игра? В началото на шахматните си прояви се причислявах към комбинационните шахматисти, но участието ми в няколко по-големи турнири ме убеди, че повечето от партиите се печелят по чисто позиционен път. Това доведе до друга крайност — започнах да се стремя да решавам задачата само по позиционен път. Резултатът бе посредствен — голям брой ремита, свързани с избягването на здравия творчески риск, обедняване на шахматната фантазия и разбира се класиране вече не в челото.

По моя оценка преломният момент за мен бе XII реп. п-во (1958 г.), на което играх „по старому“. Наистина на този турнир заех третото място, но от качеството на играта си бях напълно задоволен.

Мисля, че изминатият от мене път на лутания, търсения и грешки не е мой „монопол“, а е присъщ и на другите наши първи шахматисти. Че да се постигнат високи успехи е необходим творчески риск, ясно доказателство е и отличният успех на нашия млад републикански шампион Владилен Попов, който има не само оформен агресивен стил и безспорен комбинационен талант но и творческа смелост.

От тези съображения избрах партия от „ранния“ ми период, в която комбинационният елемент ярко преобладава.

1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 cd 4. Д: d4. Вес. Попов избира система, считана по това време като опасна за черните. Сам бях пострадал вече на няколко пъти във варианта 4. . . Кс6 5. Об5 и затова със следващия си ход се отклоних от това „теоретическо“ продължение.

4. . . a6 5. c4! Kf6 6. Кз3 Кс6 7 Dd1? Правилно е 7. Dd2! с последващо b3 и Ob2.

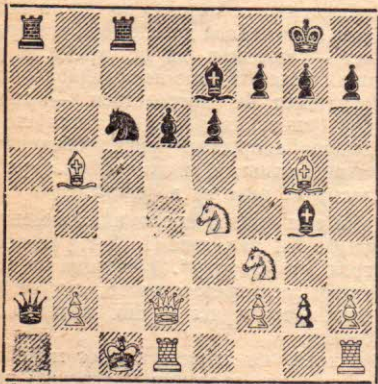
7. . . Og4! 8. Oe2 e6 9. Og5 Oe7 10. Dd2? Белите се ориентират към 0—0—0 и това е първопричината за бързия разгром, който ги сполетя. Логично е дългата рокада да се свърже с пешечна атака на царския фланг, но за това белите нямат нито предпоставки, нито време. По тези съображения те трябваше да предпочетат 10. 0—0.

10. . . 0—0 11. 0—0—0 Да5 12. Цb1 b5! Встъпление към решаващата комбинация. Направих този ход само след 20-минутно обмисляне, като разбира се, някои варианти бях оценил по общи съображения

13. cb ab 14. 0: b5. Присмането на жертвата е задължително поради силната заплаха 14. . . b4.

14. . . К: e4 15. К: e4 Д: a2++. Това е тънкостта на комбинацията. След партията Вес. Попов каза, че не е очаквал този ход, а предполагал, че ще избира 14. . . Д: b5, след което белите леко печелят чрез 15. О: e7 и 16. К: d6.

16. Цс1. През време на партията мислех, че по-силно за белите е 16. Цс2 и на 16. . . Tfc8 да се отговори 17. Цd3. В този случай бях решил да избира форсирания вариант 17. . . Дb3+ 18. Кс3 Кb4+ 19. Це2 О: g5 20. Д: g5 Д: b2, въпреки че не бях уверен, че той ще ми донесе победата. Интересно е, че не бях забелязал просто 17. . . Dd5+. Ще отбележа още, че на 17. О: c6 Т: c6+ 18. Цd3 черните печелят чрез 18. . . d5! Напр. 19. Кс3 Дс4+ 20. Це3 Ос5+ 21. Кd4 e5. 16. . . Tfc8!!

Този ход веднага решава партията Белите имат много защити от заплашващия открит шах, но нито една не е удовлетворителна. Напр:

17. О: c6 Т: c6 18. Кс3 Да1+ 19. Цс2 Of5+ 20. Цb3 Tab8+.

17. Дс3 О: g5+ 18. Ке: g5 Кb4.

17. Кз3 Кb4! 18. Де3 Да1+ 19. Цd2 Д: b2+.

17. Де3 (f4) Кb4+.

Ходът в текста води към ефектен финал:

17. О: e7 Да1+. Печелеше, разойра се, и просто 17. . . Кb4+ 18. Дс3 Т: c3+ 19. К: c3 Да1+, но черните избират още по-енергично продължение.

18. Цс2 Кb4++ 19. Цb3 Да2+ 20. Ц: b4 Та4+!! Белите се предават. Следва форсиран мат на полето b8: 21. О: a4 Тс4+ 22. Цb5 Д: a4+ 23. Цb6 Тс6+ 24. Цb7 Да6+ 25. Цb8 Тс8 мат.

мс Н. Минев
републикански първенец за 1953 г.

№ 108. АНГЛИЙСКО НАЧАЛО

Н. МИНЕВ

ВАС. РУСЕВ

Областно първенство

Русе 1947 г.

Когато ми поискаха партия за „галерията наши шампиони“, разтворих старите тетрадки и събудените спомени открийа изминатия шахматен път, който изцяло протича в тези петнадесет исторически години на народна власт и всестранен подем. Партията, която избрах, е от първите ми крачки в официални състезания, мога да кажа първата ми хубава партия. Обясненията, които давам, са същите, които намерих върху пожелателите страници, написани от жадния за знания и стремящ се към усъвършенстване ученик.

По него време областното първенство заместваше фактически днешните полуфинали за републиканско първенство. Моят противник имаше вече опита от участието си в републиканския финал през 1946 г. и това ме караше да се отнасям към срещата си с него много сериозно.

1. c4 Kf6 2. Кс3 e5 3. Kf3 Кс6 4. g3 Oe7 5. Og2 0—0 6. 0—0 d6 7. d4 ed 8. К: d4 К: d4 9. Д: d4 c6. Тази система на защита срещу английското начало се ползуваше с голяма популярност в турнира за областно първенство в Русе през 1947 г. Моего мнение е, че тя не

дава изравнение за черните. Достатъчно е да отбележа, че те изгубиха всичките четири партии, в които се защитаваха с нея. Впрочем, да разгледаме създаденото положение. Белите са явно по-добре, защото:

1. Белият офицер g2 оказва силно давление по диагонала h1-a8.

2. След принудителния ход c6 в позицията на черните се създава слаба пешка на d6. Наистина практиката показва, че тя може да бъде надеждно защитавана, но за това черните заангажирват много сили и белите фигури, разполагаша с голямо пространство за маневриране, лесно могат да преминат в активни действия срещу отслабената отбрана на черния цар.

10. b3 Ke8. Или 10. . . Kd7 11. Ke4! Of6 (11. . . f5 12. Ob2!) 12. К: f6+ Д: f6 13. Td1 — с печалба на пешка.

11. Oa3 f5. В играната по-късно в същия турнир партия Перфанов—Семов черните избраха 11. . . Да5 12. Ob2, но впоследствие се оказа, че черната дама на a5 няма добри перспективи, а е повече нужна за защита на пешката d6 и евентуално на царското крило. С хода в текста черните започват активни действия на царския фланг, за да отклонят вниманието на белите от пункта d6.

12. Td1 e4 13. e4! f4 След 13. . . fe 14. К: e4 Of6 15. Dd2 белите печелят пешка.

14. Dd3 Oe6 15. Ke2 fg 16. fg! Правилна оценка на позицията Пешката e4, въпреки и изолирана, е много силна, а линията „f“ ще бъде завладяна от по-развитата страна — белите. При 16. hg черните ще имат на разположение маневрата Tf8—f6—h6 и Oh3, даваща им известна контраигра.

16. . . Og4 16. Т: f8+ О: f8 18. Tf1 О: e2. Черните бързат да разменят този кон, който има удобни полета на d4 или f4: Белите също така са доволни, защото получиха два офицера.

19. Д: e2 Oe7 20. c5! Решително разкриване на играта, след което двата офицера и проходната пешка придобиват страшна сила

20. . . Of6. При 20. . . dc 21. Дс4+ Цh8 22. О: c5 О: c5 23. Д: c5 Kf6 24. e5 Kd7 25. Де7 черните също трябва да загубят.

21. cd Od4+ 22. Цh1 К: d6 23. e5. Бялата пешка е авангардът, на когото е поставена задача да нанесе решителен удар.

23. . . Кb5 24. Дс4+ Цh8 25. Дb4! Dd8.

